

Müziğin Yaratıcı Drama Atölyelerindeki Rolü ve Planlama Aşamalarında Etkin Kullanımı

Yunus Yapalı¹

Makale Bilgisi

DOI: 10.21612/yader.2024.005

Makale Geçmişi

Geliş tarihi 12.12.2023

Düzeltilme 18.01.2023

Kabul 22.01.2024

Anahtar Sözcükler

Müzik

Yaratıcı drama

Dramanın aşamaları

Dramada müzik kullanımı

Makale Türü

Derleme Makale

Öz

Bu çalışma, müziğin yaratıcı drama atölyelerindeki rolünü; ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında etkinliğini ve kullanım önerilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Müziğin yaratıcı drama üzerindeki etkilerinin farklı perspektiflerden değerlendirilmesi sağlanarak, bilgi zenginliği oluşturmak amacıyla İngilizce veya Türkçe yayımlanmış olan açık erişimli makaleler, bildiri metinleri ve kitaplardan yararlanılmıştır. Müziğin ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceği, canlandırmaların amaçlarına, temalarına, sürelerine, katılımcıların ilgi düzeylerine ve becerilerine nasıl uygun hale getirilebileceği üzerinde durulmaktadır. Müziğin canlandırmaların atmosferini ve katılımcıların duygusal, bilişsel, devinışsel, psikomotor süreçlerini nasıl etkileyebileceğini ele almaktadır. Bu çalışmanın sonucunda, müziğin yaratıcı drama süreçlerindeki öneminin açıkça görüldüğü ve bu iki disiplinin bir araya gelerek öğrenme deneyimini daha zengin ve ilgi çekici hale getirdiği vurgulanmıştır. Drama liderlerine, müziği dramanın ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında daha etkili bir şekilde nasıl kullanabileceklerine yönelik öneriler sunulmuştur.

¹ Dr. Öğretim Görevlisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Hafik Kamer Örnek Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Türkiye. e-mail: yunusyapali@cumhuriyet.edu.tr Orcid Id: 0000-0003-4225-9005

Giriş

Müziği yaşamın bir parçası haline getirme ve müziğe aktif olarak katılımın, bireyin kişisel ve sosyal gelişimine olumlu katkılarda bulunduğu inanılmaktadır. Aynı zamanda hayat boyu süren öğrenme sürecini desteklemektedir. Müziğin duyguları tetiklediği, anıları canlandırmaya yardımcı olduğu ve ruh halini değiştirdiği konusunda bir dizi çalışma bulunmaktadır (Cochrane, 2010; Gabrielsson, 2001; Koelsch, 2014; Scherer & Coutinho, 2013; Thompson & Quinto, 2011). Yaratıcı drama ve müzik alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde; yapılan çalışmaların ortak temaları; eğitim ve öğretim yöntemleri, duygusal ifade ve iletişim, katılım ve motivasyon, kültürel ve sosyal boyutlar, performans ve sahne sanatları, öğrenme sonuçları ve değerlendirme olarak sıralanabilir. Bu temalar, drama ve müziğin eğitim, iletişim, duygusal gelişim ve sanatsal yaratıcılık gibi farklı alanlarda nasıl kullanılabileceği konusundaki genel ilgiyi yansıtmaktadır (Asımoğlu, 2012; Avcı, 2020; Burak & Erdoğan, 2018; Erdoğan, 2016; Eroğlu, 2018; Güdek & Yılmaz, 2021; Jungmair, 2006; Özcan, 2007; Sınıksaran & Aykaç, 2013; Yağci, 1995). Araştırmalar genellikle bu temaların bir veya birkaçını ele almaktadır, bu da alanın çok yönlülüğünü ve potansiyel etkilerini göstermektedir. Bu çalışmalar, yaratıcı drama ve müziğin eğitim süreçlerindeki önemini vurgulamakta ve bu iki disiplinin bir araya getirilmesinin öğrenme deneyimlerini nasıl zenginleştirebileceğini araştırmak ve müziğin yaratıcı drama atölyelerindeki rolünü diğer faktörlerle karşılaştırarak incelemektedir.

Özellikle, müziğin yaratıcı drama çalışmalarının ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceği, canlandırmaların amaçlarına, temalarına, sürelerine, ilgi düzeylerine ve katılımcıların becerilerine ne şekilde katkı sağladığı üzerinde durulmaktadır. Ayrıca bu çalışma, müziğin canlandırma yapılan atmosferi ve katılımcıların duygusal, bilişsel ve devinışsel süreçlerini nasıl etkileyebileceği ele almıştır. Seslendirme, müzik yapma ve ritmik uyarıcılar gibi müziğin sunduğu olanaklar, drama sürecinde nasıl kullanılabilir ve müzik seçiminin her aşamaya uygunluğu gibi konular da detaylı olarak incelenmektedir. Bu sayede, çalışmanın daha özgün ve spesifik bir bakış açısı sunarak, yaratıcı drama ve müziğin eğitimdeki potansiyelinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlaması bakımından önemli görülmektedir.

Müzik, drama atölyelerinde katılımcıların duygu durumlarını etkileyerek motivasyonlarını artırabilir. Müziğe aktif olarak katılım sağlamanın, bireyde olumlu duygusal, sosyal, fiziksel, sağlık, entelektüel, yaratıcı ve ruhsal sonuçlar doğurabileceği belirtilmektedir (Cliftand Hancox, 2001; Hallam, 2010). Müzik etkinliklerine katılımın amacı, bireyin müzikal beceri ve yetkinliklerini geliştirmek, müzikal ifade ve yaratıcılığını ortaya koymak, müzikle duygusal ve sosyal bağlar kurmaktır. Ayrıca, müziğin ruh hali üzerinde olumlu etkileri olduğu da vurgulanmaktadır (Taruffiand Koelsch, 2023).

Müziğin düşünülen faydalarının gerçekleşebilmesi ve bu etkilerin gözlemlenebilmesi için, mümkün olduğunca erken yaşlarda başlanması, katılımın sürdürülmesi, grup faaliyetlerinin içinde bulunduğu etkinliklerin teşvik edilmesi, bireylere kendilerini ifade etme fırsatlarının sunulması önemlidir. Müziğe aktif katılım, müzik dinlemek, müzik yapmak ve müzik etkinliklerine katılmak şeklinde gerçekleştirilebilir.

Yaratıcı drama ve müzik, doğrudan ilişkilendirilen iki bilim alanıdır ve her ikisi de yaratıcılığın ön planda olduğu disiplinlerdir. Drama çalışmalarını yöneten liderin, drama alanındaki bilgi, beceri ve yeterliliklerine ek olarak müzik bilgisine sahip olması, etkinliklerin amaçlarına ulaşmasında önemli bir rol oynar (Yapalı, 2020). Tarih boyunca birçok kültürde ve medeniyette büyük bir rol

oynayan müzik, özellikle Eski Yunan tragedyalarında drama ve dans ile birlikte eğitim aracı olarak kullanılmıştır (Kutlu, 2019).

İnsanlık tarihi boyunca her canlı, duygu ve düşüncelerini ifade etme çabası içinde farklı dışavurumlar geliştirmiştir. Kimisi duygularını kâğıda dökmüş, kimisi şarkılarla mırıldanmış, kimisi taşları oyarak şekillendirmiş, kimisi de dans ederek ifade etmiştir. Bazıları gerçek dünyada bu ifadeleri kullanmışken, diğerleri hayal dünyasında benzer yöntemlere başvurmuşlardır. Ancak hepsi, duyguları ve düşünceleri farklı yollarla aktarmanın peşinde olmuşlardır.

Bu ifade biçimleri arasında en yaygın olanlardan biri müziktir. Müzik, insanların içlerinden gelen duyguları ve düşünceleri ifade etmek için başvurduğu güçlü bir araçtır. Zevkten coşkuya kadar geniş bir duygusal yelpazeyi yansıtabilen müzik, çağlar boyunca farklı hayat hikâyelerini, duyguları ve düşünceleri aktarmak için kullanılmıştır. Müzik, bazen sevinçlerin coşkulu bir yansıması olmuş, bazen de yürekleri dağılayan acıların dokunaklı bir anlatımı olmuştur. Müzik, yaşanan deneyimlerden ilham alarak duygusal ve düşünsel ifadeleri mümkün kılar ve tiyatro teknikleriyle birleştirilerek drama yöntemi içinde alternatif bakış açıları sunma amacını taşır.

Brian Way “Development Through Drama” isimli kitabında; dramanın bireylerin beden, akıl, kalp ve ruhunun koordinasyonunu sağlayarak tam ve uyumlu bir gelişime katkıda bulunmasının önemini vurgulamaktadır. Aynı zamanda, müziğin bu süreçteki önemine ve hayal gücünü uyandırma yeteneğine odaklanmaktadır. Way, müziğin duyuları, zihni ve ruhu etkileyebilen güçlü bir uyarıcı olduğunu ve bu süreçte bireylerin kendilerini ifade etmelerine ve gelişmelerine yardımcı olduğunu vurgulamaktadır (Way, 1972; akt. Kellet, 1984). Yaratıcı dramada müziğin kullanımı, canlandırmanın atmosferini ve katılımcıların duygusal, bilişsel ve devinişsel süreçlerini etkileyen önemli bir unsurdur. Müzik spontan veya yaratıcı yanıtları teşvik etmek için bir araçtır (Kellet, 1984). Müzik, yaratıcı drama çalışmalarının farklı aşamalarında etkili bir şekilde kullanılır. Özellikle okul öncesi gruplarında yapılan dramatizasyon çalışmaları sıkça gösteri biçiminde sunulur ve bu etkinliklerde ses efektleri, çalgı çalma (Göncü, 2012) ve çocuk şarkıları aktif bir şekilde kullanılır. Müzikli yaratıcı drama etkinlikleri, çocukların özgüvenlerini artırmada önemli bir rol oynamaktadır (Umuztaş & Doğan, 2021).

Çocuk şarkıları, özellikle erken çocukluk eğitimcileri için kavramların öğretimini daha eğlenceli ve katılımcı odaklı hale getirme konusunda önemli bir araçtır. Bu şarkılar, öğrenme sürecini daha etkili ve keyifli hale getirerek çocukların ilgisini çeker. Ayrıca, çocuk şarkıları duygusal ifadeyi teşvik edebilir ve dramatizasyon sırasında karakterlerin duygusal deneyimlerini daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olabilir.

Müziğin yaratıcı dramada kullanımı, ısınma aşamasında katılımcıların enerjilerini yükseltmek, canlandırma aşamasında sahnelerin atmosferini oluşturmak ve karakterlerin duygusal deneyimlerini vurgulamak için sıkça başvurulan bir yöntemdir. Bu, dramatizasyonun daha etkileyici ve katılımcılar için anlamlı hale gelmesine katkı sağlar. Müziğin bu şekilde kullanılması, yaratıcı dramın öğrenme ve keşfetme deneyimini daha zengin ve ilgi çekici hale getiren bir unsurdur.

Isınma aşamasında serbest yürüyüş çalışmalarına eşlik etmek, canlandırmalarda istenilen atmosferi oluşturmak, değerlendirme aşamalarında ise arka planda veya etkinliklerin içinde kullanılan müzikler, drama atölyelerinin daha verimli bir şekilde ilerlemesine katkı sağlayabilir. Ayrıca, Dalcroze’ un “eurhythmics” olarak adlandırılan müziğin bedenle deneyimlenmesini içeren

yaklaşımı, drama çalışmalarını zenginleştirebilir. Bu yaklaşım, hareketin kalitesine odaklanır ve beden farkındalığının geliştirilmesine önemli katkılar sunar (Aronoff, 1983).

Müzik, etkinliklerin ritmini ve temposunu ayarlamak, canlandırılan karakterlerin duygusal ve kişisel özelliklerini yansıtmak için kullanılabilir. Ayrıca, seçilen bir müziği sınıf ortamında dinleterek katılımcılara duygusal ifade ve hayal gücü konusunda ilham verebilirsiniz. Bu müzik parçasından yola çıkarak yazma çalışmaları yapmak da mümkündür (Peker ve Adıgüzel, 2020). Katılımcılar aynı zamanda atölye sırasında kendi enstrümanlarını oluşturabilir, şarkılar söyleyebilir veya canlandırmalarını müzikle zenginleştirebilirler. Ancak, müziğin yaratıcı drama içinde kullanılması konusunda dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, liderin veya drama uygulayıcısının müzik seçimini amaçlarına ve katılımcıların ihtiyaçlarına uygun olarak yapmasıdır. Seçilen müzikler, canlandırmanın amacına, temasına, süresine ve katılımcıların ilgi ve yeteneklerine bağlı olarak değişebilir.

Müziğin kullanımı, dramatik deneyimin atmosferini oluşturabilir, katılımcıların duygusal, bilişsel ve devinişsel süreçlerini etkileyebilir, ritmik uyarıcılar sağlayabilir ve seslendirme ile müzik yapma gibi etkinlikler sunabilir. Ancak, müziğin yaratıcı drama içinde kullanılması zorunlu değildir. Müziğin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için liderin ve katılımcıların ihtiyaçları ve hedefleri göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, müziğin drama çalışmalarına etkisi incelenirken rastgele seçilmesinden ziyade, amacın ve hedeflerin doğrultusunda dikkatle seçilmiş olması gerekmektedir.

Müziğin dinleyici üzerindeki etkileri, ilgi, rahatlama, zihinsel berraklık ve canlılık gibi olumlu değişiklikleri tetikleyebildiği gibi, düşmanlık, yorgunluk, üzüntü ve gerginlik gibi olumsuz duygusal durumların azalmasına da katkı sağlayabilir (McCarty, Barrios - Choplin, Atkinson & Tomasino, 1998). Bu nedenle, müziğin doğru bir şekilde seçilmesi ve kullanılması önemlidir. Gelişigüzel seçilen müzikler, drama çalışmalarına katkı sağlamak yerine katılımcıların odaklarını kaybetmelerine neden olabilir ve hedeflenen kazanımın gerçekleşmesini engelleyebilir. Bu nedenle, atölyeler planlanırken ve müzik seçilirken, drama liderinin, kullanılacak müziğin amaçlarına, temasına ve katılımcıların ihtiyaçlarına uygun olduğundan emin olması önemlidir. Drama lideri, müziği önceden denemeli ve atölye çalışmalarıyla nasıl bütünleştireceğini önceden düşünmelidir. Müziği, dramatik deneyimin atmosferini zenginleştirmek ve katılımcıların duygusal, bilişsel ve devinişsel süreçlerini desteklemek için bilinçli bir şekilde seçmelidir. Ayrıca, müziğin kullanımı, atölyenin amaçlarına ve hedeflerine uygun olmalıdır.

Müziğin drama sürecindeki rolü, drama etkinliklerinin atmosferini oluşturmak, katılımcılarda duygusal etkiler bırakmak ve etkinlikleri daha zengin hale getirmektir. Müziği yaratıcı drama sürecinde dikkatli bir planlama ve seçim süreci sonucunda seçmek, hedeflenen sonuçların elde edilmesi açısından büyük önem taşır. Bu sayede, müzik, drama atölyelerini daha etkili ve verimli hale getirebilir. Drama lideri, müziği özenle düşünmeli ve deneyimlemelidir. Bu, dramatik deneyimleri daha etkileyici ve anlamlı hale getirmeye yardımcı olabilir.

Problem Durumu

Eğitim alanında yaratıcı drama ve müziğin öğrenme süreçlerine olumlu katkılar sağladığı birçok çalışma ile belgelenmiştir (Adıgüzel, 2019; Aykaç & İlhan,2014; Okvuran,2012; Önder,2007; Özcan, 2007; San, 1993; Sungurtekin, 2001; Ulu & Adıgüzel, 2019; Ulubey & Toraman, 2015; Yiğit, 2010). Her iki disiplin de katılımcılarda duygusal ifade, yaratıcılık, iletişim becerileri, özgüven ve problem çözme yetenekleri gibi önemli becerilerin gelişimini destekleyebilmektedir. Ayrıca, müziğin

insan üzerindeki duygusal etkileri ve drama yöntemlerinin öğrenme deneyimini zenginleştirilmesi, bu iki disiplinin eğitimdeki potansiyelini vurgulamaktadır. Ancak, yaratıcı drama ve müziğin eğitimde nasıl etkili bir şekilde bir araya getirilebileceği ve öğrenme deneyimini nasıl zenginleştirebileceği konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Mevcut çalışmaların müziğin genel anlamda etkilerini ele almış olması; drama atölyelerinin ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında nasıl kullanılabilirliği; hangi tür müziğin seçilmesinin daha etkili olduğu ve drama liderlerinin bu disiplinler arasında nasıl bir denge kurabileceğine yönelik spesifik bilgiler içermemesi literatürde bu anlamda bir boşluk oluşturduğunu düşündürmektedir. Bu bağlamda, bu araştırma yaratıcı drama ile müziğin eğitimdeki potansiyelini daha iyi anlamak, bu iki disiplinin etkili bir şekilde nasıl birleştirilebileceğini incelemek ve drama liderlerine bu konuda rehberlik etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın odak noktası, müziğin drama atölyelerinde nasıl kullanılabilirliği, hangi aşamalarda etkili olduğu ve drama liderlerinin bu disiplinleri bir araya getirme konusundaki deneyimleri ve yöntemleri üzerinedir.

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Yaratıcı drama dersinin aşamalarında müziğin rolü ve etkisi nedir?”, bu problem cümlesine bağlı olarak belirlenen alt problemler ise şu şekildedir:

1. Müzik drama atölyelerinin ısınma aşamasında nasıl kullanılabilir?
2. Müzik drama atölyelerinin canlandırma aşamasında nasıl kullanılabilir?
3. Müzik drama atölyelerinin değerlendirme aşamasında nasıl kullanılabilir?

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, drama atölyelerinde müziğin kullanımının önemini vurgulamak ve bu alandaki mevcut bilgi eksikliğine dikkat çekmektir. Mevcut literatürün kısıtlı olması nedeniyle bu çalışma drama atölyelerinde müziğin etkilerini desteklemek ve bu alanda daha fazla araştırmanın gerekliliğini belirtmek amacıyla ilgili kaynaklara sıkça atıf yapmıştır. Bu nedenle, bu çalışma için ayrıntılı bir makale analizi yapmaya gerek duyulmamıştır, çünkü araştırmanın asıl amacı mevcut bilgileri özetlemek ve bu alandaki araştırma olanaklarını vurgulamaktır. Ayrıca yaratıcı drama atölyelerinde müziğin rolünü incelemeyi; drama liderlerine ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında müziği daha etkili bir şekilde nasıl kullanabilecekleri konusunda öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Günümüzde müziğin yaratıcı drama atölyelerinde kullanımını vurgulayan sınırlı sayıda bilimsel yayın bulunması müziğin alandaki etkisinin tam anlamıyla ortaya konulmasını engellemektedir. Dramanın öğrenme deneyimlerini zenginleştirilmesiyle katılımcılarının bilişsel, duygusal, devinimsel, sosyal, iletişimsel vb. alanlarla geliştirdiği literatürde kabul görmekle birlikte müziğin bu deneyimi nasıl etkilediği ve şekillendirdiğine dair yeterli çalışma olmadığı düşünülmektedir. Çalışmanın yaratıcı drama atölyelerinde liderlerine müziği etkili ve verimli bir şekilde kullanabilme yeterliği kazanmanın önemini fark ettirmesi beklenmektedir.

Çalışmanın Önemi

“Yaratıcı Drama” ve “Müzik” disiplinlerinin bir araya gelerek drama atölyelerindeki öğrenme deneyimini daha zengin ve ilgi çekici hale getirmek amacıyla araştırıldığı bu çalışmanın alan açısından katkıları şu şekilde sıralanabilir: Müziğin drama atölyelerinde bilinçli bir şekilde kullanımı ve yaratıcı drama atölye planlarına sistemli bir şekilde dâhil edilmesi konusundaki ihtiyacı vurgulamaktadır. Bu çalışma, yaratıcı drama ile müziğin birleşiminin drama atölyelerine

ve dramanın kazanımlarına nasıl değer katabileceğini vurgulamaktadır. Drama atölyelerinde bu iki disiplinin bütünleştirilmesi, öğrenme deneyimini daha zengin ve katılımcı hale getirme potansiyeli taşırken, katılımcıların duygusal ifade, yaratıcılık, iletişim becerileri, özgüven ve problem çözme yetenekleri gibi önemli kazanımları güçlendirebilir. Müzik aynı zamanda, atölyelerde katılımı artırma ve motivasyonu teşvik etme konusunda etkili bir araç olarak bu sanat formunu daha etkili bir şekilde yönlendirmelerini sağlayabilir. Bu çalışma, pedagojik bilgi ve uygulama alanında yeni ufuklar açarak, drama liderlerine bu iki disiplini birleştirme konusunda rehberlik edebilir ve eğitim alanında yaratıcı yaklaşımların geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Sonuç olarak, bu çalışma, müziğin kullanımıyla drama atölyelerinin daha etkili bir öğrenme ortamı sunma potansiyelini artırırken, dramanın kazanımlarını daha da güçlendirebilir. Drama liderlerinin katılımcılara daha zengin ve ilgi çekici bir öğrenme deneyimi sunmalarına yardımcı olabilir. Dolayısıyla bu çalışmanın; müziğin drama atölyelerinde bilinçli kullanımını desteklemek, drama liderlerinin bu konudaki farkındalığını artırmak ve gelecekte yapılacak olan çalışmalara dayanak oluşturmak açısından önemli bir adım olarak görüleceği ve alandaki boşluğu doldurmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma kapsamında, müziğin yaratıcı drama atölyelerindeki rolünü ve etkilerini incelemek amacıyla doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman inceleme yönteminde, akademik makaleler, kitaplar, resmî belgeler, mektuplar, günlükler, gazeteler, çeşitli türlerdeki basılı ve elektronik yazılı materyaller vb. medya kaynaklarını (Bowen, 2009), inceleyerek araştırmanın amaçları doğrultusunda bilgi çıkarmak, belirli sorulara cevap aramak veya araştırma yapmak amacıyla kullanılmaktadır. “Bu yöntem, alan yazında çoğunlukla diğer araştırma yöntemlerinin tamamlayıcısı olarak hizmet ederken, tek başına bir yöntem olarak da kullanılmaktadır” (Sak, Şahin Sak, Öneren Şendil & Nas, 2021, 228).

Veri Toplama Süreci ve Analizi

Bu çalışma için ilk olarak geçerli ve güvenilir kaynaklara atıf yapmayı amaçlayan bir veri seçim süreci kullanılmıştır. Araştırmada Google Akademik ve diğer veri tabanlarında Türkçe için “drama ve müzik, müziğin gelişim alanlarına etkisi, müziğin atmosfer oluşturması, müziğin duygu ve düşüncelerin ifade edilmesine katkısı, dramada müziğin kullanımı” İngilizce için “drama and music, the impact of music on developmental domains, the creation of atmosphere through music, the contribution of music to the expression of emotions and thoughts, the use of music in drama” tarama kodları kullanılmıştır.

Araştırma konusuna yönelik verilerin yer aldığı akademik araştırmalar (bilimsel makaleler, tezler, konferans bildirileri, lisansüstü tezler ve diğer bilimsel kaynaklar) yaratıcı drama atölyelerinde müziğin kullanılması, müziğin öğrenme deneyimini nasıl etkilediği, atölye kazanımlarına nasıl katkı sağladığı ve atölyelerde nasıl kullanılabileceği odağında çalışmanın amaçları doğrultusunda incelenmiştir. Google Akademik arama motorunun açık erişim sunmadığı makaleleri bulmak için kampüs ağına bağlanarak WOS (Web of Science), SCOPUS ve ERIC gibi veri tabanlarına erişim sağlanmıştır. Akademik ve bilimsel kaynakların bulunmasına ve doğruluklarının değerlendirilmesine olanak sağlayan bu veri tabanları, daha fazla çalışmaya ulaşmak ve daha kapsamlı bir perspektif

elde etmek amacıyla tercih edilmiştir. Bu yaklaşım, farklı kaynaklardan elde edilen verileri bir araya getirerek daha geniş bir bilgi tabanına erişmeyi amaçlamaktadır. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak incelenmiş, elde edilen verilerin geçerliliği ve güvenilirliği gözetilerek değerlendirilmiştir. Yapılan literatür taramasında ulaşılabilen yurt içi ve yurt dışı çalışmalarda yaratıcı drama atölyelerinde müziğin kullanımına yönelik spesifik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle literatürde müziğin yaratıcı drama atölyelerinde kullanımını destekleyen çalışmaların bulgularına odaklanılmıştır. Sunulan bilgilerin ve iddiaların güvenilirliğini doğrulamak ve desteklemek için ilgili yayımlara atıf yapılmıştır. Bu, müziğin drama atölyelerindeki rolünün önemini ve etkisini vurgulamak için bilimsel kanıtlara dayalı bir yaklaşım benimsenmesinde temel bir bileşen olarak görülmektedir. Bu çalışmalar, drama ile müziğin bir araya getirilmesinin öğrenme deneyimini zenginleştirebileceğini ve dramanın kazanımlarını güçlendirebileceğini göstermektedir (List, 1982; Rubin & Merrion, 2011; Rubin & Merrion, 1998; Yaşar & Aral, 2012; Yücesan & Şendurur, 2018).

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu araştırma, “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” ne uygun olarak yürütülmüştür. Söz konusu yönergenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Davranışlar” başlıklı ikinci bölümünde belirtilen herhangi bir etik ihlal meydana gelmemiştir. Çalışma, insanlar veya hayvanlar üzerinde deneysel bir işlem içermediği için etik kurul izni gerektirmemektedir.

Bulgular

Drama atölyelerinde kullanılan müzik, kazanımlarla uyumlu olarak atölye içeriğinde belirlenen ana konu olabilir, ayrıca ihtiyaç duyuldukça her aşamada kullanılabilen bir araçtır. Doğaçlama çalışmaları, belirli bir ruh hali yaratma, uyarıcı, bir taklit sırasına atmosfer katma, karakter gelişimine yardımcı olma veya rahatlama sağlama gibi amaçlarla kullanılabilir. Adıgüzel (2006; 2015) drama çalışmalarının; “hazırlık- ısınma”, “canlandırma” ve “değerlendirme- tartışma” olmak üzere üç aşamada yapılmasını önermektedir.

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum:

“Müzik drama atölyelerinin ısınma aşamasında nasıl kullanılabilir?”

Yaratıcı drama atölyelerinde katılımcıların, etkinliklere, birbirlerine, ortama, liderlerine ve canlandırmalara hazır hale gelebilmelerini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar, “ısınma” veya “hazırlık” aşaması olarak adlandırılır (Adıgüzel, 2006).

Drama pratiğinde, ısınma aşamasının müzikle desteklenmesi, hem ısınma oyunlarının daha eğlenceli ve etkili olmasına katkı sağlar hem de dramaya geçişi daha kolay ve akıcı hale getirir. Müziğin kullanılması, katılımcıların enerjilerini yükseltmelerine, dikkatlerini odaklamalarına ve duygusal olarak etkinliklere hazır hale gelmelerine yardımcı olabilir. Ritmik müzikler, katılımcıları hareket etmeye teşvik edebilir ve grup dinamiklerini olumlu bir şekilde etkileyebilir. Ayrıca, müziğin tempo ve ritmi, ısınma oyunlarının hızını ve enerjisini belirlemeye yardımcı olabilir. Müziğin seçimi, atölyenin amacına, temasına, katılımcıların yaşına ve ilgi alanlarına bağlı olarak yapılmalıdır. Doğru müzik seçimi, katılımcıların motivasyonunu artırabilir ve grup içi bağları güçlendirebilir. Bu nedenle, drama lideri, ısınma aşamasında kullanılacak müziği dikkatlice seçmeli ve atölye çalışmasının ihtiyaçlarına uygun olarak hangi müzikleri kullanabileceğini drama planında belirtmelidir.

Müzik, tanışma, iletişim ve etkileşimin sağlandığı bu önemli aşamanın hazırlayıcısı olarak oldukça değerlidir. İşte bu aşamada müziğin kazanım odaklı kullanımına örnekler:

Yürüyüş ve Hareket Çalışmaları:

Isınma aşamasında, katılımcıların bedenlerini hareket ettirmeleri ve enerjilerini yükseltmeleri önemlidir. Araştırmalar, egzersiz sırasında hareket kalitesi ile müzik temposu arasında benzerlikler olduğunu göstermektedir (Karageorghis & Priest, 2012). Müzik, farklı tempolarda yürüyüş çalışmalarını kolaylaştırabilir ve yönergeler doğrultusunda istenen tempoyu korumalarına yardımcı olabilir. Bu şekilde, katılımcılar daha fazla çeşitlilik ve dinamizm ekleyerek hareket edebilirler (Öztürk, 1999). Drama atölyelerinin ısınma aşamalarında sıklıkla yapılan yürüyüş ve hareket çalışmalarında müziğin kullanımı, katılımcıların diğer aşamalarda performanslarını zenginleştirmek ve duygusal bağlamı güçlendirmek için kullanılan bir yöntem olarak görülebilir

Ritim ve Müziğin Temel Rolü

Müziğin temel unsurlarından biri olarak kabul edilen ritim, müziğe anlam, duygu ve estetik katmada kritik bir role sahiptir (Thaut, 2007). İnsanın doğuştan gelen ritmik duygusu, zamanı algılama, sesleri ve hareketleri düzenleme, müzik ve şiir gibi sanat formlarını anlama ve üretme yeteneğiyle ilişkilendirilir. Ritim insanların duygusal ifade, sosyal etkileşim, iletişim ve eğlence için kullandıkları önemli bir araçtır (Fujii & Wan, 2014). Müzik, ritim çalışmalarında son derece etkili bir şekilde kullanılabilir. Müziğin sahip olduğu benzersiz ritmik özellikler, sadece müziğin zaman içindeki düzenini ve vurgularını belirlemekle kalmaz, aynı zamanda katılımcıların duygusal ve fiziksel olarak müziğe yanıt vermesini tetikler. Müziğin ritmi, vuruşları ve tempo değişiklikleri gibi özellikler, katılımcılara bir ritmik deneyim sunar, bu da onları müziğe daha yakından bağlar ve dramatik deneyimlerini daha derinleştirir. Bu şekilde, müziğin ritmi, sadece müziği daha etkili hale getirmekle kalmaz, aynı zamanda drama içinde duygu ve ifadeyi vurgulamak için güçlü bir araç olarak da kullanılır.

Katılımcılar, müziğin ritmine uygun olarak ellerini, ayaklarını veya vücutlarını kullanarak hem beden koordinasyonlarını artırma hem de duygusal ifade yeteneklerini geliştirme fırsatı bulurlar. Bu tür çalışmalar, müziğin ritmi ile senkronize olmanın sadece fiziksel becerileri değil aynı zamanda algı ve dikkati geliştirdiği bilinmektedir. Ayrıca, bu pratiği drama içinde uygulamak, katılımcıların müziği daha yakından deneyimlemelerine ve dramadaki ifade kapasitelerini daha da genişletmelerine olanak tanır. Bu bağlamda, müziğin ritmine uygun olarak yapılan çalışmalar hem fiziksel hem de duygusal gelişim açısından önemli bir araç olarak dramada dikkate değer bir rol oynar.

Özgür İfade ve Beden Kullanımı

Ritim duygusunun başlangıcı, insanın evrimi ve kültürü ile yakından ilgilidir. İnsanın bulunduğu coğrafya kültürel ilişkiler ve yaşam şekli gibi faktörler toplumun kendine has ritim anlayışını da belirleyebilmektedir (Kıraç, 1997; Thaut, 2007). Ritim duygusu, insanın biyolojik işleyişine dayanır. Kalp atışı, nefes alışverişi ve yürüyüş gibi periyodik hareketlerle ilgilidir. Zaman duygusu, ritmi algılayarak gelişir ve bu, düşünce süreçlerini etkiler. Ritmik örüntüler, insan beyninin zamanı algılamasına, belleği ve dikkati geliştirmesine yardımcı olur (Thaut, Trimarchi & Parsons, 2014).

Müzik ve dans kişinin bedenini iyi derecede kullanabilmesi doğuştan gelen fiziksel, zihinsel ve duygusal bir yeterlilik olabilmekle birlikte (Turan, 2022) müzik duyguları harekete geçirici etkisi ile katılımcıların bedenlerini özgürce kullanmalarında uyarıcı bir eşlik olarak motor becerilerin

geliştirmelerine yardımcı olabilir (Bruce, 1965, s.23). Bedeni daha etkili bir şekilde kullanma yeteneği, drama çalışmalarında önemlidir. Bu, drama çalışmalarının duygusal derinliğini artırabilir.

Kısaca, ısınma aşamasında müziğin kazanım odaklı olarak kullanılması, katılımcıların mekânda rahatça hareket etmelerini ve yaratıcı deneyimler yaşamalarını, etkinliklere hazır hale gelmelerini, iletişim kurmalarını, fiziksel hareketleri ve dansları koordine ederek bedenlerini etkili bir şekilde kullanmalarını destekleyebilir. Müziğin ritmi, tempo ve melodi, dramatik deneyimin atmosferini zenginleştirir ve duygusal ifadeyi artırabilir. Drama çalışmalarının daha verimli ve etkileyici olmasına katkı sağlayabilir. Bu nedenle, drama liderleri müziği daha önce deneyimlemiş oldukları arasından bilinçli bir şekilde seçmeli ve kullanmalıdır.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

“Müzik drama atölyelerinin canlandırma aşamasında nasıl kullanılabilir?”

“Canlandırma; bir konunun süreç içinde biçimlenip ortaya çıktığı, belirlendiği, biçimlendirildiği tüm oluşum çalışmalarının yapıldığı aşamadır” (Adıgüzel, 2006, s.26). Müziğin drama atölyelerinde canlandırma aşamasında kullanımı, duygusal bağlam oluşturma, atmosfer yaratma, doğaçlama ve rol oynama süreçlerini desteklemek, alternatif ritim aletleri ve beden müziği ile katılımcılara yaratıcı bir deneyim sunarak dramatik deneyimin zenginleştirilmesini sağladığı düşünülmektedir. Yaratıcılığın ve hayal gücünün en fazla ortaya çıktığı aşama olarak tanımlanabilen bu aşamada, tiyatronun teknikleri de kullanılarak bir olay, durum veya karakterler canlandırılmaktadır. Müzik bu aşamada bazen etkinliğin çıkış noktası, bazen etkinliğin arka planında fon müziği bazen de canlandırmanın başlangıcı veya sonunu haber vermede bir uyarıcı olarak kullanılabilir. Müziğin kullanımı, karakterlerin duygusal durumlarını ve hikâyenin akışını vurgulamada oldukça etkili olabilmektedir. Ayrıca canlandırılan temaya uygun seçilen müzik, atmosferi etkileyebilmektedir. Örneğin, korku temasının işlendiği bir canlandırmada, gerilim içeren bir müziğin seçimi, ya da katılımcıların coşkusunu tetikleyici müzikler katılımcı performansı üzerinde doğrudan etkileyici olabilmektedir.

Canlandırma çalışmalarında en çok kullanılan tekniklerden biri doğaçlama ve rol oynamadır. Müzik, rol oynama ve doğaçlamaya dayalı canlandırmaları destekleyebileceği gibi, bazen bir müzik aletinden veya müzik eserinden ilham alarak canlandırmalar da yapılabilir. Belirli bir müzik parçası eşliğinde karakterler daha derinlemesine ifade edilebilir. Drama atölyelerinde müziği deneyimlemenin bir başka yolu da alternatif ritim aletleri ve beden müziği kullanmaktır. Özellikle öykülerin, masalların veya hikâyelerin canlandırıldığı etkinliklerde kaydedilmiş müziklerin yanı sıra elementer müzik çalgıları veya katılımcıların kendi yaratıcılıklarıyla oluşturduğu alternatif ritim aletleriyle müzikal deneyimler yaşanması sağlanabilir. Bu katılımcıların yaratıcılık ve motor becerilerini desteklemenin yanı sıra canlandırmaları daha eğlenceli hale getirebilir. Mevcut imkânlar dâhilinde atölyelerde hazır bulunan elementer müzik çalgıları veya katılımcıların kendi imkânlarıyla yaptıkları ritim aletleri rüzgârın, yağmurun, fırtınanın ve hayvanların seslerini taklit etmek için kullanılabilir. Güneşin doğuşu ve deniz dalgalarının ritmik seslerinin taklit edilmesinde kullanılan davullar ve perküsyon enstrümanları, kuşların cıvıltısını simüle eden zil veya çan benzeri enstrümanlar atölyelerde etkin bir şekilde kullanılabilir. Elementer müzik çalgıları olarak tanımlayabileceğimiz bu ritim enstrümanları atölyelerde hazır bulunabilir ama bu bir zorunluluk olarak görülmemelidir. Bunların dışında ormanın seslerini taklit eden ahşap bloklar veya tahtalar, yağmur sesini üretmek için kullanılan metal kapaklar, poşetler, şişeler, kutular ve daha başka atık malzemelerden üretilen ritim aletleri drama atölyelerinde

müziği üretmek ve yaratıcılığı geliştirmek için oldukça etkilidir. Tüm bu alternatif çözümlere ek olarak müziği üretmede kullanılan en eski ve en temel enstrümanlardan birinin insanın kendi bedeni olduğu unutulmamalıdır. Vücudun farklı bölümleri; eller, ayaklar, parmaklar, dudaklar ve hatta ses telleri, ritim ve müzik oluşturmak için kullanılabilir. Bedenin bu doğal enstrümantal yetenekleri, dans, şarkı söyleme, el çırpmaları, ayak vuruşları ve vücut perküsyonu gibi çeşitli müzikal ve ritmik ifadelerde kullanılır. Rüzgârın şiddetini veya esintisini, ritmik vuruşlarla yağmuru, ayak vurma ve el çırpma vücut hareketleriyle gök gürültüsünü taklit etmek sadece katılımcıların müziği oluşturmak için imkânlar dâhilinde buldukları alternatif araçlara ve kendi bedenleriyle yaptıkları ses üretme çalışmaları katılımcıları daha aktif hale getirirken canlandırmaları da daha yaratıcı ve keyifli bir atmosfere taşıyabilir.

Dalcroze, müziği sadece kulakla dinlemek yerine tüm beden ve ruhun bu deneyime eşlik etmesi gerektiğini vurgular (Dalcroze, 1921). Müziği sadece kulakla dinlemek, onun sadece işitsel bir deneyim olarak algılanmasını sağlar. Ancak müzik, duygusal, fiziksel ve ruhsal bir deneyim olarak sadece kulakla değil, tüm beden ve ruhla deneyimlenmelidir. Ritimler, melodiler ve sözler aracılığıyla müzik, dinleyicinin duygusal tepkilerini tetikler. Bedenin, ritmi ve dansı kullanarak müziğe fiziksel olarak yanıt vermesi, müziğin daha fazla hissedilmesine yardımcı olarak zihinsel ve ruhsal açıdan zenginleştirici bir deneyim sunabilir ve katılımcıları daha fazla içsel deneyime yönlendirebilir.

Bazen sadece dinletilen müziğin dinleyenlerde uyandırdığı duygular üzerine odaklanarak canlandırmalar yapılabileceği gibi, birlikte şarkı söyleme veya dans etmek de insanları bir araya getirerek topluluk ruhunu güçlendirebilir. Sonuç olarak, müziğin sadece kulakla değil, tüm beden ve ruhla deneyimlenmesi, duyguların daha derin ve anlamlı bir şekilde yaşanmasına ve ifade edilmesine olanak tanır. Bu, müziğin duygusal, fiziksel ve ruhsal zenginliğinin tam olarak kavranmasına yardımcı olabilir.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

“Müzik drama atölyelerinin değerlendirme aşamasında nasıl kullanılabilir?”

Değerlendirme aşaması, ısınma ve canlandırma aşamalarından sonra gerçekleşen ve sürecin özünü, önemini, niteliğini ve niceliğini belirlemeyi amaçlayan son aşamadır (Adıgüzel, 2006, s.26). Bu aşamada, ısınma ve canlandırma aşamalarında yapılan ara değerlendirmelere ek olarak, drama atölyelerinin sonunda mutlaka bir genel değerlendirme yapılmalıdır. Bu değerlendirmede katılımcılar, canlandırmanın amacı, içeriği, süreci ve sonucu hakkında geri bildirimlerde bulunurlar. Genellikle, katılımcılar süreçte neler hissettikleri, neler yaptıkları, hangi zorluklarla karşılaştıkları, keyif aldıkları yönünde farklı bakış açıları geliştirerek ifade etmeleri için teşvik edilir. Değerlendirmeler, herkesin gönüllü olarak katılabileceği demokratik bir ortamda yapılmalıdır. Her katılımcının farklı ve değerli olduğu hissettirilmeli ve grup içindeki her bireyin vazgeçilmez bir üye olduğu vurgulanmalıdır.

Değerlendirme aşaması etkinlikleri, resim, şiir veya oyun gibi farklı şekillerde gerçekleştirilebilir. Ayrıca bazen müziğin eşlik ettiği danslar, şarkılar veya enstrümanların kullanıldığı özel performanslar da değerlendirmeleri daha eğlenceli ve ilgi çekici hale getirebilir. Değerlendirmenin, yaratıcı dans ve müzik yoluyla oluşturulmuş bir koreografi ile de yapılabileceğini belirtmek önemlidir. Bu şekilde, müziğin değerlendirme aşamasında nasıl etkili bir şekilde kullanılacağı daha geniş

bir perspektifle ele alınabilir. Fon müziğinin duygusal tepkiler üzerinde olumlu etkileri görülmüştür (Kämpfe, Sedlmeier & Renkewitz, 2011). Müziğin değerlendirme aşamasında fon müziği olarak kullanımı, katılımcıların duygusal durumunu etkileyerek, değerlendirmeye daha istekli ve motive olmalarını sağlayabilir. Ayrıca zihinsel berraklığı ve odaklanmayı artırarak, değerlendirmeye daha dikkatli ve verimli bir şekilde katılım gerçekleşmesine yardımcı olabilir. Müzik, katılımcıların yaratıcılığını ve ifade gücünü destekleyerek, değerlendirmeye daha özgün ve zengin katkılarda bulunmalarını sağlayabilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışma, yaratıcı drama atölyelerinde müziğin rolünü incelemeyi; drama liderlerine ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında müziği daha etkili bir şekilde nasıl kullanabilecekleri konusunda öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın verileri müziğin yaratıcı drama atölyelerinin aşamalarında kullanılabilen bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmanın bulguları müziğin yaratıcı drama atölyelerinde kullanımını desteklemekle birlikte alanda bu konuya ilişkin yurt içi ve yurt dışı kaynaklarda konuyu spesifik olarak işleyen yeterli düzeyde çalışmanın yapılmamış olması düşündürücüdür. Dolayısıyla çalışmada müziğin Türkiye’de ve diğer ülkelerde drama atölyelerinde kullanımını karşılaştırmalı olarak değerlendirememiş olması bir sınırlılık olarak görülmektedir. Bu alanda yapılacak yeni çalışmalarda drama liderlerinin müzik tercihleri, atölye liderleriyle yapılacak görüşmeler ve doğrudan atölye gözlemleriyle derinlemesine araştırılabilir. Böylece müziğin drama atölyelerindeki rolü ve atölyeler üzerindeki etkisi gerçek ortamında ve doğrudan ilişkide olan drama liderlerinin gerçek atölye deneyimleriyle belirlenebilir. Müzik, atmosferin istenilen noktaya gelmesine katkıda bulunurken, katılımcıların duygusal, bilişsel ve devinimsel süreçlerini etkilemektedir. Müzik, katılımcıların grup içinde uyum sağlamalarını ve iş birliği yapmalarını güçlendirebilir, böylece sürece daha etkili bir şekilde katılabilirler.

Müziğin yaratıcı drama süreçlerinde kullanılması zorunlu değildir ve liderin hedeflerine ve katılımcıların ihtiyaçlarına bağlı olarak değişebilir. Örneğin, müziğin uygun olmayan bir şekilde kullanılması veya çok yüksek sesle çalınması, katılımcıların dikkatini dağıtabilir veya rahatsız edebilir. Bu tür sorunlar, dramatik performansın kalitesini düşürebilir ve katılımcıların odaklanmasını zorlaştırabilir. Ayrıca, gereksiz gürültü veya rahatsız edici müzik, drama etkinliğinin iletişimini bozabilir ve istenmeyen duyu durumlarına sebep olabilir. Müziğin kullanımı, belirli bir atölyenin amacına, temasına, süresine ve katılımcıların ilgi ve becerilerine uygun olarak seçildiğinde, katılımcıların motivasyonunu artırabilir ve daha derin duygusal deneyimler yaşamalarına yardımcı olabilir. Bu nedenle, yaratıcı drama liderleri, müziği atölye sürecine en iyi şekilde nasıl entegre edebileceklerini düşünmelidirler. Müziğin, katılımcıların grup içinde iş birliği yapmalarını ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmelerini sağlamada güçlü bir araç olduğunu unutmadan dikkatli bir şekilde seçmeli ve kontrol etmelidirler.

Yaratıcı drama liderlerinin amaçlarını gerçekleştirmeleri ve atölyelerinde müziği etkili bir şekilde kullanmaları için oluşturulan müzik repertuarı, akort problemi olmayan ritim aletleri veya katılımcıların kendi hazırladığı ritim aletlerinden oluşan bir çalgı kutusu, drama deneyimlerinin etkililiğini artırmada büyük kolaylıklar sağlayabilir. Bu çalgı aletleri ve hazırlanan müzik arşivi, drama liderlerine farklı duyu durumlarına, temalara ve hikâyelere uygun müziği seçme ve

kullanma konusunda büyük esneklik sunar. Bu repertuar ve çalgı aletleri, drama liderlerinin kendi yaratıcılıklarını kullanarak etkili drama deneyimleri sunmalarına yardımcı olabilir.

Yaratıcı drama lideri, atölye planı oluştururken hangi kazanımları hedeflediğini ve hangi teknikleri kullanmayı planladığını düşünürken, müziği de bu sürecin bir parçası olarak göz önünde bulundurmalıdır. Müziğin ısınma, canlandırma veya değerlendirme aşamalarında nasıl kullanılacağı önceden planlanmalı ve denenmelidir. Bu, müziğin atölye sürecine en iyi nasıl hizmet edebileceğini anlamak için önemlidir. Müzik seçimi, katılımcıların dikkatini dağıtmayacak, amaca uygun ve katılımcıların rahatça katılmasına olanak tanıyacak türde, her kültürden ve tarzdan müziğe yer verilebilecek esneklikte olmalıdır; ancak dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, müziğin kazanım odaklı seçilmesi ve katılımcıları odaktan uzaklaştırmayacak türde olmasıdır.

Yaratıcı drama lideri hangi müzikleri ve nasıl kullanacağına karar vermeden önce şu soruları kendine sormalıdır:

- Müzik canlandırmanın amacına uygun mu?
- Müzik canlandırmanın temasına uygun mu?
- Müzik canlandırmanın süresine uygun mu?
- Müzik katılımcıların ilgi ve becerilerine uygun mu?
- Müzik canlandırmanın atmosferini nasıl etkileyecek?
- Müzik katılımcıların duygusal, bilişsel ve devinişsel süreçlerini nasıl etkileyecek?
- Müzik ritmik uyaranlar sağlayacak mı?
- Müzik seslendirme ve müzik yapma gibi etkinlikler sunacak mı?

Yaratıcı drama lideri, müziği kullanmadan önce kendisine sorduğu bu sorular, atölyenin kazanımlarını gerçekleştirme yolunda faydalı dönütler sağlıyorsa, müziği rahatlıkla kullanabilir. Tüm süreçler göz önüne alındığında, müziğin drama çalışmalarındaki önemi oldukça açıktır. Ancak, dikkat edilmesi gereken önemli husus, seçilecek müziğin belirlenen hedeflere uygunluğunun önceden değerlendirilmesi ve drama uygulayıcısı tarafından denemiş olunmasıdır.

Gelecekte yapılacak çalışmalarda;

- Araştırmanın yapıldığı zaman dilimi ve coğrafi sınırlılıkları belirtilerek drama liderlerinin müzik tercihleri belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Müzik ve drama disiplinlerinin bir araya gelerek öğrenme deneyimini daha etkili hale getirebilmesi için hangi pedagojik yaklaşımların kullanılabileceği araştırılabilir.
- Müziğin drama atölyelerinin ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarındaki etkilerini daha ayrıntılı bir şekilde anlayabilmek amacıyla her aşamayı içeren ayrı çalışmalar yapılabilir.
- Farklı müzik türleri ve enstrümanların drama atölyeleri üzerindeki etkileri araştırılabilir.
- Farklı yaş grupları, eğitim seviyeleri ve kültürlerden gelen katılımcılarla müziğin drama atölyelerindeki etkilerini inceleyen çalışmalar yapılabilir.
- Müziğin drama atölyelerindeki duygusal, bilişsel ve devinişsel etkilerini inceleyen daha spesifik çalışmalar yapılabilir.

• Çalışmaların pratik uygulamalara dönüştürülmesini sağlamak amacıyla atölye liderlerine yönelik uygulama kılavuzları ve eğitim programları geliştirilerek müziği bilinçli bir şekilde kullanmak isteyen liderler için kaynaklar sunulabilir.

Bu önerilerin gelecekteki çalışmalara temel oluşturması ve müziğin drama atölyelerinde kullanımına yönelik daha geniş bir anlayışın gelişmesini sağlaması umulmaktadır.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 17-30.
- Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Akademi.
- Adıgüzel, Ö. (2019). Müze eğitimi ve yaratıcı drama. *Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 1(1), 23-43.
- Asımoğlu, S. (2012). *Yaratıcı drama ve Orff yaklaşımı çerçevesinde okul öncesi eğitimde oyun kavramı*. Doktora Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Avcı, A. (2020). Music education with educational drama. *International Journal of Progressive Education*, 16(5), 242-255.
- Aykaç, M., & İlhan, A.Ç. (2014). Çocuk edebiyatı metinlerinden oluşturulan yaratıcı drama etkinliklerinin konuşma becerisine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (JFES)*, 47(1), 209-234.
- Burak, S., & Erdoğan, Ş. (2018). Yaratıcı drama ve Orff-Schulwerk uygulamalarının müzik dersine yönelik tutumlar üzerindeki etkileri. *İlköğretim Online*, 17(1), 314-335. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.413775>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bruce, V. (1965). *Dance and Dance Drama in Education* (1st ed.). Pergamon Press.
- Clift, S. M., & Hancox, G. (2001). The perceived benefits of singing: findings from preliminary surveys of a university college choral society. *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health*, 121(4), 248-256.
- Cochrane, T. (2010). Music, emotions and the influence of the cognitive sciences. *Philosophy Compass*, 5(11), 978-988.
- Dalcroze, É. J. (1921). *Music and the child*. In *rhythm, music and education*. New York and London: G.P. Putnam's Sons, Knickerbocker Press.

- Erdoğan, Ş. (2016). Yaratıcı drama ve orff schulwerk uygulamalarının ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya, Türkiye.
- Eroğlu, A. A. (2018). *8-11 yaş çocuklarının müzik eğitiminde yaratıcı drama yöntemlerinin kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Fujii, S., & Wan, C. Y. (2014). The role of rhythm in speech and language rehabilitation: the SEP hypothesis. *Frontiers In Human Neuroscience*, 8, 777. <https://doi.org/10.3389/fnhum.2014.00777>
- Gabrielsson, A. (2001). Emotions in strong experiences with music. P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Music and emotion: Theory and research* içinde (pp. 431–449). Oxford University Press.
- Göncü, İ. Ö. (2012). Okul öncesi eğitim kurumlarında müzikli dramatizasyon çalışmalarının incelenmesi. *FineArts*, 7(3), 226-234.
- Güdek, B., & Yılmaz, H. (2021). Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin müzik dersine yönelik başarıları üzerine etkisi. *Pearsonjournal*, 6(14), 15-31.
- Hallam, S. (2010). Music education: The role of affect. In P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Handbook of music and emotion: Theory, research, applications* (pp. 791–817). Oxford University Press.
- Jungmair, U. (2006). Orff-schulwerk und kreative drama. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 81-88.
- Kämpfe, J., Sedlmeier, P., & Renkewitz, F. (2011). The impact of background music on adult listeners: A meta-analysis. *Psychology of Music*, 39(4), 424-448.
- Karageorghis, C. I., & Priest, D.-L. (2012). Music in the exercise domain: A review and synthesis (Part I). *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 5(1), 44–66. <https://doi.org/10.1080/1750984x.2011.631026>
- Kıraç, E. (1997). Türk halk şiirinde ritm, ezgi ve ninni söyleme geleneğinin rolü. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3), 38-44.
- Koelsch, S. (2014). Brain correlates of music-evoked emotions. *Nature Reviews Neuroscience*, 15(3), 170-180.
- Kutlu, B. (2019). Antik Yunan kültüründe müziğin kullanım alanları ve 20. yüzyıldan günümüze etkileri. *Journal of Social Sciences And Education*, 2(2), 300-310. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/josse/issue/49908/571689>
- List, L. K. (1982). Music, art, and drama experiences for the elementary curriculum. Teachers College Press.

- McCraty, R., Barrios-Choplin, B., Atkinson, M., & Tomasino, D. (1998). The effects of different types of music on mood, tension, and mental clarity. *Alternative Therapies in Health and Medicine*, 4(1), 75-84.
- Okvuran, A. (2012). Müzede dramanın bir öğretim yöntemi olarak Türkiye’de gelişimi. *Eğitim ve Bilim*, 37(166), 170-180.
- Önder, S. (2007). İlköğretim beşinci sınıf müzik dersinde drama ile birleştirilerek ve sağlanan bilgilerdeki farklılıkların tespit edilmesi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. Sivas, Türkiye.
- Özcan, V. (2007). *Orff öğretisinin ve yaratıcı dramanın uygulandığı ve uygulanmadığı okullarda öğrencilerin müzik derslerine olan tutumlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi. DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye.
- Öztürk, A. (1999). *Yaratıcı dramada müziğin kullanımı*. 1. Drama Liderleri Buluşmasında Sunulan Bildiri, 13-14.
- Peker, Ş., & Adıgüzel, Ö. (2020). Yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 15(1), 131-166. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ydrama/issue/60179/873397>
- Rubin, J., & Merrion, M. (1998). *Drama and music: Creative activities for young children*. Green Dragon Books.
- Rubin, J. E., & Merrion, M. (2011). *Creative drama and music methods: Activities for the classroom*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256. <https://doi.org/10.33400/kuje.843306>
- San, İ. (1993). Sanatta yaratıcılık, oyun, drama. A. Ataman (Ed.), *Yaratıcılık ve eğitim içinde* (s. 69-99). Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Scherer, K. R., & Coutinho, E. (2013). How music creates emotion: A multifactorial process approach. In *The Emotional Power of Music: Multidisciplinary Perspectives on Musical Arousal, Expression, and Social Control* (pp. 121-145).
- Siniksaran, R., & Aykaç, M. (2013). Beethoven’in hayatı ve eserlerini incelemede yaratıcı drama yönteminin kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Turkish Studies (Elektronik)*, 8(12), 1169-1181.
- Sungurtekin, Ş. (2001). “Uygulamalı çevre eğitimi projesi” kapsamında ana ve ilköğretim okullarında “müzik yoluyla çevre eğitimi”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 167-178.

- Taruffi, L., & Koelsch, S. (2023). Music-evoked emotions: Their contribution to aesthetic experiences, health, and well-being. In M. Skov & M. Nadal (Eds.), *The Routledge International Handbook of Neuroaesthetics* (pp. 397–409). Routledge.
- Thaut, M. (2007). *Rhythm, Music, and the Brain: Scientific Foundations and Clinical Applications* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203958827>
- Thaut, M., Trimarchi, P., & Parsons, L. (2014). Human brain basis of musical rhythm perception: Common and distinct neural substrates for meter, tempo, and pattern. *Brain Sciences*, 4(2), 428–452. doi:10.3390/brainsci4020428
- Thompson, W. F., & Quinto, L. (2011). Music and emotion: Psychological considerations. In *The Aesthetic Mind: Philosophy and Psychology* (pp. 357-375).
- Turan, Z. (2022). Dansçılarda ritim eğitimi. *Erciyes Akademi*, 36(4), 1724-1738.
- Ulu, M., & Adıgüzel, F. B. (2019). Müzede sosyal bilgiler öğretiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanımına ilişkin uzman görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 14(2), 263-280.
- Ulubey, Ö., & Toraman, Ç. (2015). Yaratıcı drama yönteminin akademik başarıya etkisi: Bir meta-analiz çalışması / The effect of creative drama on students' academic achievement: A meta-analysis study. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 195-220. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mkusbed/issue/19578/209027>
- Umuztaş, M. S., & Doğan, A. (2021). Müzikli yaratıcı drama eğitiminin okul öncesi çocukların özgüven düzeylerine etkisi. *Yegah Musiki Dergisi*, 4(1), 15-25.
- Yağci, Ç. (1995). Müzik eğitimi ve bir yöntem olarak yaratıcı drama ilişkisi (örnek bir model önerisi) (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yapalı, Y. (2020). Erken çocukluk eğitiminde drama. (In *Eğitim Bilimlerinde Teori ve Araştırmalar II*) (ss. 437-460). Ankara: Gece Kitaplığı.
- Yasar, M. C., & Aral, N. (2012). Drama education on the creative thinking skills of 61-72 months old pre-school children. Online Submission.
- Yiğit, Ç. (2010). Müzikte yaratıcı drama. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 1-10. <https://dergipark.org.tr/en/pub/uefad/issue/16691/173470>
- Yücesan, E., & Şendurur, Y. (2018). Effects of music therapy, poetry therapy, and creative drama applications on self-esteem levels of college students. *Journal of Poetry Therapy*, 31(1), 26-39.

The Role of Music in Creative Drama Workshops and Its Effective Use in Planning Stages

Yunus Yapalı¹

Article Info

DOI: 10.21612/yader.2024.005

Article History

Received 12.12.2023

Revised 18.01.2023

Accepted 22.01.2024

Keywords

Music

Creative drama

Stages of drama

Use of music in drama

Article Type

Review paper

Abstract

The present study aims to determine the role of music in creative drama workshops, its effectiveness in the warm-up, enactment, and evaluation stages, and recommendations for its utilization. Document analysis method was employed in the study. Published open-access articles, proceedings, and books in English or Turkish were reviewed in order to create a wealth of information by evaluating the effects of music on creative drama from various perspectives. The study focuses on how music can be used effectively in the warm-up, enactment, and evaluation stages and how it can be adapted to the aims, themes, and duration of the enactments, as well as the interest levels and skills of the participants. It addresses the way music influences the atmosphere of the enactments and the emotional, cognitive, kinesthetic, and psychomotor processes of the participants. The results of this study clearly demonstrated the importance of music in creative drama processes and emphasized that the combination of these two disciplines provides a richer and more engaging learning experience. Recommendations were offered to drama leaders on how to use music more effectively in the warm-up, enactment, and evaluation stages of drama.

Introduction

It is believed that integrating music into life and actively participating in music contributes positively to the individual's personal and social development. It also supports lifelong learning. Numerous studies show that music triggers emotions, stimulates memories, and alters moods (Cochrane, 2010; Gabrielsson, 2001; Koelsch, 2014; Scherer & Coutinho, 2013; Thompson & Quinto, 2011). The common themes of the studies conducted in the creative drama and music field can be listed as education and teaching methods, emotional expression and communication, participation and motivation, cultural and social dimensions, performance and performing arts, learning outcomes, and evaluation. These themes reflect a general interest in how drama and music can be used in various areas, including education, communication, emotional development, and artistic creativity (Asimoglu, 2012; Avci, 2020; Burak & Erdogan, 2018; Erdogan, 2016; Eroglu, 2018; Gudek & Yilmaz, 2021; Jungmair, 2006; Ozcan, 2007; Siniksaran & Aykac, 2013; Yagci, 1995). Research often addresses one or more of these themes, demonstrating the versatility of the field and its potential impacts. These studies emphasize the role of creative drama and music in educational processes, investigate how the combination of these two disciplines can enrich learning experiences, and examine the role of music in creative drama workshops in comparison with other factors.

In particular, the studies emphasize how music can be used effectively in the warm-up, enactment, and evaluation stages of creative drama activities and how it contributes to the aims, themes, duration of the enactments, and the interests and skills of the participants. Additionally, this study has explored how music can affect the atmosphere in which animation is performed and participants' emotional, cognitive, and kinesthetic processes. The opportunities offered through music, including vocalization, music making, and rhythmic stimuli, are examined in detail, as well as how they can be used in the drama process and the appropriateness of music selection for each stage. Therefore, the study is considered significant for contributing to a better understanding of the potential of creative drama and music in education by providing a more original and specific perspective.

Music can increase participants' motivation in drama workshops by affecting their emotional states. It is stated that active participation in music can lead to positive emotional, social, physical, health, intellectual, creative, and spiritual outcomes for individuals (Clift and Hancox, 2001; Hallam, 2010). Participation in musical activities aims to develop musical skills and competencies, reveal musical expression and creativity, and establish emotional and social bonds with music. It is also emphasized that music positively affects mood (Taruffi and Koelsch, 2023).

In order for the perceived benefits of music to be realized and these effects to be observable, it is important to start as early as possible, sustain participation, encourage activities within group settings, and provide individuals with opportunities for self-expression. Active participation in music can take the form of listening to music, making music, and participating in music activities.

Creative drama and music are two fields of science that are directly related, and both are disciplines where creativity is at the forefront. The leader's knowledge of music, as well as their knowledge, skills, and competencies in the drama field, has an essential role in achieving the goals of the activities (Yapalı, 2020). Music, which has played a significant role in many cultures and civilizations throughout history, has been used as an educational tool, along with drama and dance, especially in Ancient Greek tragedies. (Kutlu, 2019).

Throughout human history, every living being has developed various expressions in an effort to express their feelings and thoughts. Some put their feelings on paper, some hummed them in songs, some shaped them by carving stones, and some expressed them through dance. While some have used these expressions in the real world, others have resorted to similar methods in the imaginary world. But they have all sought to convey emotions and thoughts in different ways.

One of the most common forms of expression is music. Music is a powerful tool that people use to express their inner feelings and thoughts. Reflecting a wide range of emotions, varying from joy to euphoria, music has been used throughout the ages to convey diverse life stories, emotions, and thoughts. Music has sometimes been an exuberant reflection of joys and sometimes a poignant expression of heartbreaking pain. Music enables emotional and intellectual expressions inspired by lived experiences and, combined with theater methods, aims to offer alternative perspectives within the drama method.

In his book “Development Through Drama,” Brian Way emphasizes the value of drama in contributing to the full and harmonious development of individuals through the coordination of body, mind, heart, and spirit. He also focuses on the importance of music in this process and its ability to awaken the imagination. Way emphasizes that music is a powerful stimulant that can affect the senses, mind, and spirit, and that it helps individuals express themselves and develop in this process (Way, 1972; cited in Kellet, 1984). The use of music in creative drama is an integral element that affects the atmosphere of the enactment and the emotional, cognitive, and kinesthetic processes of the participants. Music is a tool to stimulate spontaneous or creative responses (Kellet, 1984). Music is used effectively at different stages of creative drama work. Dramatization activities, especially in preschool groups, are often presented in the form of performances, and sound effects, playing instruments (Goncu, 2012), and children’s songs are actively used in these activities. Musical creative drama activities have a crucial role in increasing children’s self-confidence (Umuzas & Dogan, 2021).

Children’s songs represent an essential tool, especially for early childhood educators, to make teaching the concepts more fun and participant-oriented. These songs engage children by making the learning process more effective and enjoyable. Furthermore, children’s songs can encourage emotional expression and help them to understand the characters’ emotional experiences more deeply during the dramatization.

The music is frequently used in creative drama to boost the participants’ energy during the warm-up stage, to create the atmosphere of the scenes during the enactment stage, and to emphasize the emotional experiences of the characters. This contributes to making the dramatization more expressive and meaningful for the participants. The use of music in this way is an aspect of creative drama that makes the experience of learning and discovery richer and more engaging.

Music can contribute to the more efficient progress of drama workshops by accompanying free walking exercises during the warm-up phase, creating the desired atmosphere in animations, and by using it in the background or within the activities during the evaluation phases. Moreover, Dalcroze Eurhythmics, which involves experiencing music with the body, can enrich drama activities. This approach focuses on the quality of movement and contributes significantly to the development of body awareness (Aronoff, 1983).

Music can serve to set the rhythm and tempo of the activities and to reflect the emotional and personal characteristics of the characters being portrayed. Furthermore, you can inspire participants' emotional expression and imagination by playing a particular piece of music in the classroom. It is also possible to do writing activities based on this piece of music (Peker and Adiguzel, 2020). Participants can create their own instruments, sing songs, or enrich their enactments with music during the workshop. However, an essential point to note about the use of music in creative drama is that the leader or the drama practitioner should choose music that suits the objectives and the needs of the participants. The music chosen may vary depending on the aim, theme, duration of the enactments, and the interests and skills of the participants.

Utilizing music can set the atmosphere of the dramatic experience, influence the emotional, cognitive, and kinesthetic processes of the participants, provide rhythmic stimuli, and offer activities such as vocalization and music-making. Music, nevertheless, does not have to be used in creative drama. For music to be used effectively, the needs and goals of the leader and participants must be taken into account. Also, when analyzing the effect of music on drama activities, it should be carefully chosen in line with the aim and objectives rather than randomly selected.

Music can trigger not only positive changes in the listener such as interest, relaxation, mental clarity and vitality, but it can also alleviate negative emotional states such as hostility, fatigue, sadness and tension (McCarty, Barrios - Choplin, Atkinson & Tomasino, 1998). It is therefore important that music is chosen and used correctly. Haphazardly selected music may cause participants to lose focus instead of contributing to drama activities and may prevent the realization of the intended outcome. Hence, when planning workshops and selecting music, the drama leader needs to make sure that the music to be used is appropriate to the aims, theme, and needs of the participants. The drama leader should try the music beforehand and think in advance about how to integrate it into the workshops. The music should be purposefully chosen to enrich the atmosphere of the dramatic experience and support the emotional, cognitive, and kinesthetic processes of the participants. Also, the use of music should be appropriate to the aims and objectives of the workshop.

The role of music in the drama process is to create the atmosphere of drama activities, to leave emotional effects on the participants, and to make the activities richer. Choosing music through a careful planning and selection process in the creative drama process is of great importance for achieving the intended results. In this way, music can make drama workshops more effective and efficient. The drama leader must carefully consider and experience the music. This can help make dramatic experiences more expressive and meaningful.

Problem Situation

In education, many studies have documented the positive contributions of creative drama and music to learning processes (Adiguzel, 2019; Aykac & Ilhan, 2014; Okvuran, 2012; Onder, 2007; Ozcan, 2007; San, 1993; Sungurtekin, 2001; Ulu & Adiguzel, 2019; Ulubey & Toraman, 2015; Yigit, 2010). Both disciplines can support the development of important skills such as emotional expression, creativity, communication skills, self-confidence, and problem-solving abilities in participants. Moreover, the emotional effects of music on human beings and the enrichment of the learning experience by drama methods emphasize the potential of these two disciplines in education. However, further research is required on how creative drama and music can be effectively combined in education and how they can enrich the learning experience. The fact that the available studies discuss the effects of music in

general, do not include specific information on how it can be used in the warm-up, enactment, and evaluation stages of drama workshops, which type of music is more effective to choose, and how drama leaders can establish a balance between these disciplines, indicates that the literature is lacking in this sense. In this regard, the present study was conducted to better understand the potential of creative drama and music in education, to examine how these two disciplines can be combined effectively, and to provide guidance to drama leaders. The study focuses on how music can be used in drama workshops, at what stages it is effective, and the experiences and methods of drama leaders in bringing these disciplines together.

Problem Statement

What is the role and effect of music in the stages of creative drama lesson?

Sub-Problems:

1. How can music be used in the warm-up stage of drama workshops?
2. How can music be used in the enactment stage of drama workshops?
3. How can music be used in the evaluation stage of drama workshops?

Objective of the Study

The main objective of this study is to emphasize the importance of the role of music in drama workshops and to draw attention to the current lack of knowledge in this field. Given the limited existing literature, this study frequently cited relevant sources to support the effects of music in drama workshops and to indicate the requirement for further research in this field. Therefore, a detailed article analysis was not deemed necessary for this study, as the primary purpose of the research was to summarize existing literature and highlight research possibilities in the field. It also aims to examine the role of music in creative drama workshops and to offer recommendations to drama leaders on how to use music more effectively in the warm-up, enactment, and evaluation stages. Today, the fact that there is a limited number of scientific publications emphasizing the use of music in creative drama workshops prevents the effect of music in the field from being fully revealed. Although it is recognized in the literature that drama enriches learning experiences and develops its participants in cognitive, emotional, kinesthetic, social, communicative, and other areas, it is considered that the literature lacks sufficient studies on how music affects and shapes this experience. The study is expected to make the leaders of creative drama workshops realize the importance of gaining the competence to use music effectively and efficiently.

Significance of the Study:

The contributions of this study, in which the disciplines of “Creative Drama” and “Music” are brought together to enrich and interest the learning experience in drama workshops, are as follows: It emphasizes the need for the deliberate use of music in drama workshops and its systematic inclusion in creative drama workshop plans. This study emphasizes how the combination of creative drama and music can add value to drama workshops and the outcomes of drama. The integration of these two disciplines in drama workshops has the potential to make the learning experience more enriched and participatory while strengthening participants’ emotional expression, creativity, communication skills, self-confidence, and problem-solving abilities. Music can also be an effective tool to increase participation and promote motivation in workshops, allowing them to navigate this art form more

effectively. The study could guide drama leaders in combining these two disciplines and contribute to the development of creative approaches in education by providing insights into pedagogical knowledge and practice. In conclusion, this study can enhance the potential of drama workshops to provide a more effective learning environment while further strengthening the gains of drama through music. It can help drama leaders to provide participants with a broader and more engaging learning experience. Therefore, it is believed that this study can be considered an essential step to support the purposeful use of music in drama workshops, to increase the awareness of drama leaders on this issue, and to provide a basis for future studies and that it would contribute to bridging the gap in the field.

Method

Research Design

Within the scope of this study, the document analysis method was used to examine the role and effects of music in creative drama workshops. In the document analysis method, media sources, including academic articles, books, official documents, letters, diaries, newspapers, various types of printed and electronic written materials, etc. (Bowen, 2009) are examined with the aim of extracting information, seeking answers to specific questions, or conducting research in line with the objectives of the study. “This method is mostly used in the literature as a complement to other research methods, as well as a stand-alone method.” (Sak, Sahin Sak, Oneren Sendil & Nas, 2021, 228).

Data Collection and Analysis

Initially, a data selection procedure was employed for this study, aiming to cite valid and reliable sources. In the research, the search codes “drama ve müzik, müziğin gelişim alanlarına etkisi, müziğin atmosfer oluşturması, müziğin duygu ve düşüncelerin ifade edilmesine katkısı, dramada müziğin kullanımı” for Turkish and “drama and music, the impact of music on developmental domains, the creation of atmosphere through music, the contribution of music to the expression of emotions and thoughts, the use of music in the drama” for English were used in Google Scholar and other databases.

Academic studies (scientific articles, theses, conference proceedings, postgraduate theses, and other scientific sources) containing data on the research topic were examined in line with the aims of the study with a focus on the use of music in creative drama workshops, how music affects the learning experience, how it contributes to workshop outcomes and how it can be used in workshops. Access to databases, including WOS (Web of Science), SCOPUS, and ERIC, was provided by connecting to the campus network to find articles that the Google Scholar search engine does not offer open access. These databases, which allow academic and scientific resources to be found and their accuracy to be assessed, were preferred to access further studies and to obtain a more comprehensive perspective. With this approach, we aim to access a broader knowledge base by bringing together data from various sources. The collected data were analyzed using the descriptive analysis method and evaluated by considering the validity and reliability of the data obtained. No particular domestic or foreign study was determined regarding the use of music in creative drama workshops in the literature review. Therefore, we focused on the results of studies supporting the use of music in creative drama workshops in the literature. Relevant publications were cited to verify and support the reliability of the information and claims presented. This is considered a key component

in adopting a scientific and evidence-based approach to emphasize the importance and impact of the role of music in drama workshops. These studies indicate that combining drama and music can enrich the learning experience and strengthen the achievements of drama (List, 1982; Rubin & Merrion, 2011; Rubin & Merrion, 1998; Yasar & Aral, 2012; Yucesan & Sendurur, 2018).

Research and Publication Ethics

The present study was conducted in accordance with the “Directive on Scientific Research and Publication Ethics of Higher Education Institutions.” No ethical violations specified in the second section of the mentioned directive titled “Behaviors Contrary to Scientific Research and Publication Ethics” occurred. The study does not require ethics committee approval as it does not involve any experimental procedure on humans or animals.

Findings

The music used in drama workshops can be the main subject determined in the workshop content in line with the outcomes, and it is also a tool that can be used at every stage as needed. It can be utilized for improvisational work, to create a certain mood, as a stimulus, to add atmosphere to an imitation sequence, to aid character development, or to provide relaxation. Adiguzel (2006; 2015) suggests that drama activities should be carried out in three stages: “preparation-warm-up,” “enactment,” and “evaluation-discussion.”

Findings and Interpretation Related to the First Sub-Problem

“How music can be used in the warm-up stage of drama workshops?”

In creative drama workshops, the activities carried out to ensure that the participants are ready for the activities, each other, the environment, their leaders, and the enactments are called the “warm-up” or “preparation” stage (Adiguzel, 2006).

Supporting the warm-up stage with music in drama practice contributes to the fun and effectiveness of the warm-up plays and facilitates an easier and smoother transition to drama. The inclusion of music can help participants to raise their energy, center their attention, and become emotionally ready for the activities. Rhythmic music can encourage participants to move and positively influence group dynamics. Also, the tempo and rhythm of the music can help determine the pace and energy of the warm-up games. The choice of music should be based on the purpose of the workshop, its theme, and the age and interests of the participants. The proper choice of music can increase participants’ motivation and strengthen group bonds. Therefore, the drama leader should carefully select the music to be used in the warm-up stage and indicate which music they can use in the drama plan in accordance with the needs of the workshop.

Music is invaluable as a precursor to this key stage of introduction, communication, and interaction. Examples of outcome-oriented use of music at this stage are as follows:

Walking and Movement Exercises:

During the warm-up stage, it is important for participants to move their bodies and boost their energy. Research shows correlations between movement quality and music tempo during exercise (Karageorghis & Priest, 2012). Music can facilitate the practice of walking at different tempos and

help them maintain the desired tempo as instructed. This allows participants to act more diversely and dynamically (Ozturk, 1999). The use of music in walking and movement exercises, which are often done in the warm-up stages of drama workshops, can be regarded as a method used to enrich the participants' performances in other stages and to strengthen the emotional context.

The Fundamental Role of Rhythm and Music:

Rhythm, considered one of the essential elements of music, has a critical role in bringing meaning, emotion, and aesthetics to music (Thaut, 2007). The innate human sense of rhythm is associated with the ability to perceive time, organize sounds and movements, and understand and produce art forms such as music and poetry. Rhythm is a significant tool that is used for emotional expression, social interaction, communication, and entertainment (Fujii & Wan, 2014). Music can be used very effectively in rhythm exercises. The unique rhythmic properties of the music not only determine its regularity and stresses over time but also stimulate participants to respond emotionally and physically to the music. Characteristics of the music, including rhythm, beats, and tempo changes, provide participants with a rhythmic experience, which connects them more intimately to the music and deepens their dramatic experience. Thereby, the rhythm of the music not only makes the music more effective but is also used as a powerful tool to emphasize emotion and expression within the drama.

Participants find the opportunity to enhance both their physical coordination and emotional expressive abilities by using their hands, feet, or bodies in accordance with the rhythm of the music. It is known that synchronizing with the rhythm of music improves perception and attention, as well as physical skills. Furthermore, engaging in this practice within drama allows participants to intimately experience the music and further expand their capacity for expression in drama. In this regard, exercises performed to the rhythm of music play a remarkable role in drama as an instrument for both physical and emotional development.

Free Expression and Body Movement:

The beginning of the sense of rhythm is closely related to human evolution and culture. Factors such as geographical location, cultural relations, and lifestyle can also determine a society's unique understanding of rhythm (Kirac, 1997; Thaut, 2007). The sense of rhythm is rooted in human biological functioning. It is related to periodic movements such as heartbeat, breathing and walking. The sense of time develops by perceiving rhythm, affecting thinking processes. Rhythmic patterns help the human brain to perceive time and improve memory and attention (Thaut, Trimarchi & Parsons, 2014).

Although the ability to use one's body well in music and dance can be an innate physical, mental, and emotional competence (Turan, 2022), with its stimulating effect on emotions, music can help participants develop motor skills as an accompaniment to use their bodies freely (Bruce, 1965, p.23). The ability to use the body more effectively is critical in drama activities. This can enhance the emotional depth of the dramas.

More specifically, the outcome-oriented use of music in the warm-up phase can support participants to move freely in space and have creative experiences, get ready for activities, communicate, and use their bodies effectively by coordinating physical movements and dances. The rhythm, tempo, and melody enrich the atmosphere of the dramatic experience and enhance emotional

expression. It can contribute to making drama studies more efficient and impressive. Therefore, drama leaders must purposefully select and use music from what they have already experienced.

Findings and Interpretation Related to the Second Sub-Problem

“How can music be used in the enactment stage of drama workshops?”

“Enactment is the stage in which a subject is shaped and emerged, determined and formed throughout the process, and all formation activities are carried out” (Adiguzel, 2006, p.26). It is considered that music enriches the dramatic experience by creating emotional context, generating atmosphere, supporting improvisation and role-playing processes, and providing a creative experience to the participants with alternative rhythm instruments and body music during the enactment stage in drama workshops. In this stage, which can be defined as the stage where creativity and imagination emerge the most, an event, situation, or characters are portrayed using theater methods. At this stage, music is sometimes used as the starting point of the activity, sometimes as background music for the activity, and sometimes as a stimulus to signal the beginning or end of the enactment. The inclusion of music can be very effective in emphasizing the characters’ emotional states and the story’s flow. In addition, the music chosen for the theme portrayed can influence the atmosphere. For instance, in a performance that involves the theme of fear, the music creating suspense or triggering the participants’ enthusiasm can directly effect the participants’ performance.

One of the most commonly used methods in enactment is improvisation and role-playing. Music can support role-playing and improvisational enactments, and participants can act out a role-play inspired by an instrument or piece of music. Characters can be expressed more deeply when accompanied by a particular piece of music. Another way to experience music in drama workshops is to use alternative rhythm instruments and body music. Especially in activities where stories, fairy tales, or tales are enacted, musical experiences can be provided with recorded music as well as elementary music instruments or alternative rhythm instruments created by the participants using their creativity. This can support participants’ creativity and motor skills and make the enactments more fun. Within the available resources, elementary musical instruments present in workshops or rhythm instruments made by participants themselves can be used to mimic the sounds of wind, rain, storm, and animals. Drums and percussion instruments used to imitate the rhythmic sounds of sunrise and sea waves, cymbals, or bells that simulate the chirping of birds can be effectively integrated into workshops. These rhythm instruments, which we can define as elementary music instruments, may be readily available in the workshops, but this should not be considered a requirement. Apart from these, wooden blocks or boards imitating the sounds of the forest, metal lids used to produce the sound of rain, and rhythm instruments made from bags, bottles, cans, and other waste materials are very effective for generating music and developing creativity in drama workshops. Alongside all these alternative solutions, it should be noted that one of the oldest and most fundamental instruments used to produce music is the human body. Different parts of the body - hands, feet, fingers, toes, lips, and even vocal cords - can be used to create rhythm and music. These natural instrumental abilities of the body are used in various musical and rhythmic expressions such as dancing, singing, hand claps, foot tapping, and body percussion. Imitating the strength or breeze of the wind, the rain with rhythmic beats, and the thunder with foot tapping and hand clapping body movements are just some of the alternative tools that the participants find within the possibilities to create music, and the

sound production activities they do with their bodies can bring the enactments to a more creative and enjoyable atmosphere while making the participants more active.

Dalcroze emphasizes that the whole body and soul should accompany this experience rather than just listening to music with the ear (Dalcroze, 1921). Listening to music only by ear makes it perceived as a purely auditory experience. However, music, as an emotional, physical, and spiritual experience, should be experienced with the whole body and soul, not just the ears. Through rhythms, melodies, and lyrics, music triggers emotional responses in the listener. The physical response of the body to the music, using rhythm and dance, can help to feel more of the music, providing a mentally and spiritually enriching experience and leading participants to more inner experiences.

Sometimes just focusing on the emotions that the music evokes in the listener can be practiced, while singing or dancing together can also bring people together and strengthen community spirit. In conclusion, experiencing music with the whole body and soul, not just the ear, allows for a deeper and more meaningful experience and expression of emotions. This can help to fully grasp the emotional, physical, and spiritual richness of music.

Findings and Interpretation Related to the Third Sub-Problem

“How music can be used in the evaluation stage of drama workshops?”

The evaluation stage is the final stage that takes place after the warm-up and enactment stages and aims to determine the essence, importance, quality, and quantity of the process (Adıgüzel, 2006, p.26). At this stage, a general evaluation should be made at the end of the drama workshops, in addition to the interim evaluations made during the warm-up and enactment phases. In this evaluation, participants give feedback on the purpose, content, process, and outcome of the enactment. Participants are usually encouraged to express what they felt, what they did, what difficulties they faced, and what they enjoyed during the process, developing different perspectives. Evaluations should take place in a democratic environment where everyone can participate voluntarily. Each participant needs to be perceived as unique and valuable, and it should be emphasized that each individual is an indispensable member of the group.

Evaluation stage activities can take different forms, such as painting, poetry, or games. Furthermore, special performances using dances, songs, or instruments, sometimes accompanied by music, can make evaluations more fun and engaging. It is worth noting that the evaluation can also be done with a choreography created through creative dance and music. Thus, a broader perspective on how music can be used effectively in the evaluation stage can be addressed. Background music has positive effects on emotional responses (Kämpfe, Sedlmeier & Renkewitz, 2011). The use of music as background music in the evaluation stage may affect the emotional state of the participants, leading them to be more willing and motivated for the evaluation. It can also increase mental clarity and focus, helping to participate more attentively and efficiently in the assessment. Music can support participants' creativity and expression, enabling them to make more original and diverse contributions to the evaluation.

Discussion, Conclusion and Recommendations

The study aims to examine the role of music in creative drama workshops and to offer recommendations to drama leaders on how to use music more effectively in the warm-up, enactment, and evaluation stages. The study data reveal that music is a medium that can be used in the stages of creative drama workshops. Although the study results support the use of music in creative drama workshops, it is ponderable that studies on this subject in the field that specifically address the issue in domestic and foreign sources are not sufficient. Therefore, the lack of a comparative evaluation of the use of music in drama workshops in Turkey and other countries is considered as a limitation. In further studies to be conducted in this field, the music preferences of drama leaders could be investigated in depth through interviews with workshop leaders and direct workshop observations. Thus, the role of music in drama workshops and its impact on the workshops can be determined in the actual environment and through the real workshop experiences of the drama leaders who are directly involved. Music contributes to the achievement of the intended atmosphere and affects the emotional, cognitive, and kinetic processes of the participants. Music can strengthen participants' cohesion and cooperation within the group so that they can participate more effectively in the process.

The introduction of music in creative drama processes is not mandatory and can vary depending on the leader's goals and the participants' needs. For instance, the inappropriate use of music or playing it at excessively high volumes can distract or discomfort participants. Such problems may reduce the quality of the dramatic performance and make it difficult for participants to focus. Moreover, unnecessary noise or disturbing music can distort the communication of the drama activity and cause undesirable emotional states. Music, when chosen to fit the purpose, theme, duration of a particular workshop and the interests and skills of the participants, can increase their motivation and help them to have deeper emotional experiences. Therefore, creative drama leaders should consider the best way to integrate music into the workshop process. They should carefully select and control the music, remembering that music is a powerful medium for enabling participants to collaborate in groups and enrich their learning experience.

A repertoire of music, rhythm instruments with no tuning problems, or a toolbox of rhythm instruments designed for creative drama leaders to realize their goals and use music effectively in their workshops can provide great convenience in increasing the effectiveness of drama experiences. These instruments and the prepared music archive offer drama leaders great flexibility in selecting and using music appropriate to the various moods, themes, and stories. This repertoire and instrumentation can help drama leaders deliver powerful drama experiences using their creativity.

The creative drama leader should also consider music as a part of this process when formulating a workshop plan, taking into account which outcomes they aim to achieve and which techniques they plan to use. How music is to be used in the warm-up, enactment, or evaluation stages should be planned and practiced in advance. This is essential to understand how music can best serve the workshop process. The music should be chosen in a way that does not distract the participants, is fit for the purpose and allows the participants to participate comfortably, and should be flexible enough to include music from all cultures and styles; however, the most crucial point to be considered is that the music should be outcome-oriented and should not distract the participants from the focus.

Before deciding which music to use and how to use it, the creative drama leader should ask themselves the following questions:

- Is the music suitable for the purpose of the enactment?
- Is the music suitable for the theme of the enactment?
- Is the music suitable for the duration of the enactment?
- Is the music suitable for the interests and skills of the participants?
- How will the music affect the atmosphere of the enactment?
- How will the music affect the emotional, cognitive, and kinesthetic processes of the participants?
- Will the music provide rhythmic stimuli?
- Will it offer activities such as music vocalization and music making?

If these questions that the creative drama leader asks themselves before using music provide positive feedback on the realization of the achievements of the workshop, they can easily use music. Considering all the processes, the importance of music in drama studies is quite clear. However, it is important to note that the music to be chosen should be evaluated and tested by the drama practitioner beforehand to ensure that it is suitable for the objectives set.

In the future studies,

- Further studies could be conducted to determine the music preferences of drama leaders by specifying the time period and geographical limitations of the study.
- Pedagogical approaches that could be utilized to make the learning experience more effective by combining the disciplines of music and drama could be investigated.
- Separate studies involving each stage can be conducted in order to understand the effects of music in the warm-up, enactment, and evaluation stages of drama workshops in more detail.
- The effects of different types of music and instruments on drama workshops can be analyzed.
- Further studies can be conducted to examine the effects of music in drama workshops with participants from various age groups, educational levels, and cultures.
- More specific studies can be conducted to examine the emotional, cognitive, and kinesthetic effects of music in drama workshops.
- Guidelines and training programs for workshop leaders can be designed to ensure that the studies are transformed into practical applications, and resources can be provided for leaders who want to use music intentionally research and to foster a broader understanding of the use of music in drama workshops..

These recommendations are expected to form the basis for further

Sources

- Adıgüzel, Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 17-30.
- Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Akademi.
- Adıgüzel, Ö. (2019). Müze eğitimi ve yaratıcı drama. *Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 1(1), 23-43.
- Asımoğlu, S. (2012). *Yaratıcı drama ve Orff yaklaşımı çerçevesinde okul öncesi eğitimde oyun kavramı*. Doktora Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Avcı, A. (2020). Music education with educational drama. *International Journal of Progressive Education*, 16(5), 242-255.
- Aykaç, M., & İlhan, A.Ç. (2014). Çocuk edebiyatı metinlerinden oluşturulan yaratıcı drama etkinliklerinin konuşma becerisine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (JFES)*, 47(1), 209-234.
- Burak, S., & Erdoğan, Ş. (2018). Yaratıcı drama ve Orff-Schulwerk uygulamalarının müzik dersine yönelik tutumlar üzerindeki etkileri. *İlköğretim Online*, 17(1), 314-335. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.413775>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bruce, V. (1965). *Dance and Dance Drama in Education* (1st ed.). Pergamon Press.
- Clift, S. M., & Hancox, G. (2001). The perceived benefits of singing: findings from preliminary surveys of a university college choral society. *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health*, 121(4), 248-256.
- Cochrane, T. (2010). Music, emotions and the influence of the cognitive sciences. *Philosophy Compass*, 5(11), 978-988.
- Dalcroze, É. J. (1921). *Music and the child*. In *rhythm, music and education*. New York and London: G.P. Putnam's Sons, Knickerbocker Press.
- Erdoğan, Ş. (2016). Yaratıcı drama ve orff schulwerk uygulamalarının ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya, Türkiye.
- Eroğlu, A. A. (2018). *8-11 yaş çocuklarının müzik eğitiminde yaratıcı drama yöntemlerinin kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

- Fujii, S., & Wan, C. Y. (2014). The role of rhythm in speech and language rehabilitation: the SEP hypothesis. *Frontiers In Human Neuroscience*, 8, 777. <https://doi.org/10.3389/fnhum.2014.00777>
- Gabrielsson, A. (2001). Emotions in strong experiences with music. P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Music and emotion: Theory and research* içinde (pp. 431–449). Oxford University Press.
- Göncü, İ. Ö. (2012). Okul öncesi eğitim kurumlarında müzikli dramatizasyon çalışmalarının incelenmesi. *FineArts*, 7(3), 226-234.
- Güdek, B., & Yılmaz, H. (2021). Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin müzik dersine yönelik başarıları üzerine etkisi. *Pearsonjournal*, 6(14), 15-31.
- Hallam, S. (2010). Music education: The role of affect. In P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Handbook of music and emotion: Theory, research, applications* (pp. 791–817). Oxford University Press.
- Jungmair, U. (2006). Orff-schulwerk und kreative drama. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 81-88.
- Kämpfe, J., Sedlmeier, P., & Renkewitz, F. (2011). The impact of background music on adult listeners: A meta-analysis. *Psychology of Music*, 39(4), 424-448.
- Karageorghis, C. I., & Priest, D.-L. (2012). Music in the exercise domain: A review and synthesis (Part I). *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 5(1), 44–66. <https://doi.org/10.1080/1750984x.2011.631026>
- Kıraç, E. (1997). Türk halk şiirinde ritm, ezgi ve ninni söyleme geleneğinin rolü. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3), 38-44.
- Koelsch, S. (2014). Brain correlates of music-evoked emotions. *Nature Reviews Neuroscience*, 15(3), 170-180.
- Kutlu, B. (2019). Antik Yunan kültüründe müziğin kullanım alanları ve 20. yüzyıldan günümüze etkileri. *Journal of Social Sciences And Education*, 2(2), 300-310. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/josse/issue/49908/571689>
- List, L. K. (1982). Music, art, and drama experiences for the elementary curriculum. Teachers College Press.
- McCraty, R., Barrios-Choplin, B., Atkinson, M., & Tomasino, D. (1998). The effects of different types of music on mood, tension, and mental clarity. *Alternative Therapies in Health and Medicine*, 4(1), 75-84.
- Okvuran, A. (2012). Müzede dramanın bir öğretim yöntemi olarak Türkiye’de gelişimi. *Eğitim ve Bilim*, 37(166), 170-180.

- Önder, S. (2007). İlköğretim beşinci sınıf müzik dersinde drama ile birleştirilerek ve sağlanan bilgilerdeki farklılıkların tespit edilmesi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. Sivas, Türkiye.
- Özcan, V. (2007). *Orff öğretisinin ve yaratıcı dramanın uygulandığı ve uygulanmadığı okullarda öğrencilerin müzik derslerine olan tutumlarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi. DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye.
- Öztürk, A. (1999). *Yaratıcı dramada müziğin kullanımı*. 1. Drama Liderleri Buluşmasında Sunulan Bildiri, 13-14.
- Peker, Ş., & Adıgüzel, Ö. (2020). Yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 15(1), 131-166. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ydrama/issue/60179/873397>
- Rubin, J., & Merrion, M. (1998). *Drama and music: Creative activities for young children*. Green Dragon Books.
- Rubin, J. E., & Merrion, M. (2011). *Creative drama and music methods: Activities for the classroom*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256. <https://doi.org/10.33400/kuje.843306>
- San, İ. (1993). Sanatta yaratıcılık, oyun, drama. A. Ataman (Ed.), *Yaratıcılık ve eğitim içinde* (s. 69-99). Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Scherer, K. R., & Coutinho, E. (2013). How music creates emotion: A multifactorial process approach. In *The Emotional Power of Music: Multidisciplinary Perspectives on Musical Arousal, Expression, and Social Control* (pp. 121-145).
- Siniksaran, R., & Aykaç, M. (2013). Beethoven'in hayatı ve eserlerini incelemede yaratıcı drama yönteminin kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Turkish Studies (Elektronik)*, 8(12), 1169-1181.
- Sungurtekin, Ş. (2001). "Uygulamalı çevre eğitimi projesi" kapsamında ana ve ilköğretim okullarında "müzik yoluyla çevre eğitimi". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 167-178.
- Taruffi, L., & Koelsch, S. (2023). Music-evoked emotions: Their contribution to aesthetic experiences, health, and well-being. In M. Skov & M. Nadal (Eds.), *The Routledge International Handbook of Neuroaesthetics* (pp. 397-409). Routledge.
- Thaut, M. (2007). *Rhythm, Music, and the Brain: Scientific Foundations and Clinical Applications* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203958827>

- Thaut, M., Trimarchi, P., & Parsons, L. (2014). Human brain basis of musical rhythm perception: Common and distinct neural substrates for meter, tempo, and pattern. *Brain Sciences*, 4(2), 428–452. doi:10.3390/brainsci4020428
- Thompson, W. F., & Quinto, L. (2011). Music and emotion: Psychological considerations. In *The Aesthetic Mind: Philosophy and Psychology* (pp. 357-375).
- Turan, Z. (2022). Dansçılarda ritim eğitimi. *Erciyes Akademi*, 36(4), 1724-1738.
- Ulu, M., & Adıgüzel, F. B. (2019). Müzede sosyal bilgiler öğretiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanımına ilişkin uzman görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 14(2), 263-280.
- Ulubey, Ö., & Toraman, Ç. (2015). Yaratıcı drama yönteminin akademik başarıya etkisi: Bir meta-analiz çalışması / The effect of creative drama on students' academic achievement: A meta-analysis study. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 195-220. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mkusbed/issue/19578/209027>
- Umuzaş, M. S., & Doğan, A. (2021). Müzikli yaratıcı drama eğitiminin okul öncesi çocukların özgüven düzeylerine etkisi. *Yegah Musiki Dergisi*, 4(1), 15-25.
- Yağci, Ç. (1995). Müzik eğitimi ve bir yöntem olarak yaratıcı drama ilişkisi (örnek bir model önerisi) (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yapalı, Y. (2020). Erken çocukluk eğitiminde drama. (In *Eğitim Bilimlerinde Teori ve Araştırmalar II*) (ss. 437-460). Ankara: Gece Kitaplığı.
- Yasar, M. C., & Aral, N. (2012). Drama education on the creative thinking skills of 61-72 months old pre-school children. Online Submission.
- Yiğit, Ç. (2010). Müzikte yaratıcı drama. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 1-10. <https://dergipark.org.tr/en/pub/uefad/issue/16691/173470>
- Yücesan, E., & Şendurur, Y. (2018). Effects of music therapy, poetry therapy, and creative drama applications on self-esteem levels of college students. *Journal of Poetry Therapy*, 31(1), 26-39.